

## **СИЛАБУС КУРСУ СОЛЬФЕДЖІО**

**Освітній ступінь «Бакалавр».**  
**Спеціальність 025 «Музичне мистецтво».**  
**Освітньо-професійні програми: «Музичне мистецтво естради»,**



**«Звукорежисура»**

**Мова викладання: українська**

**Керівник курсу:**

**Супрун Олена Володимирівна** доктор філософії

### **Прореквізити та постреквізити дисципліни**

- **Прореквізити дисципліни:**  
ОК 9 Теорія музики
- **Постреквізити дисципліни:**  
ОК11 Аналіз музичних творів.

### **Призначення дисципліни**

Дисципліна «Сольфеджіо» належить до дисциплін професійного спрямування й призначена сформувати в студентів комплекс професійних практичних навичок, а саме розвинути музичний слух, музичну пам'ять, сформувати навички чистого інтонування, читання з аркуша одноголосного та багатоголосного нотного тексту, розвинути творчий потенціал. Все це є вагомим складовою формування професійного музиканта-виконавця.

**Відповідно до освітніх програм, вивчення дисципліни «Сольфеджіо» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:**

**ЗК 1,2,3,4,5,6,8,9,12,14. СК 3,4,5,7,10,11,12,13.**

- **ЗК1** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК6** Навички міжособистісної взаємодії.
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- **ЗК12** Здатність працювати автономно.
- **ЗК14** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК5** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- **СК7** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- **СК10** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

**Метою** вивчення навчальної дисципліни “Сольфеджіо” є формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

**Результати навчання: ПРН 4; 7; 11; 12; 15; 17**

**ПРН 4.** Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

**ПРН 7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

**ПРН 11.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.

**ПРН 12.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

**ПРН 15.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно історичні знання з музичного мистецтва.

**ПРН 17.** Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

## Зміст і структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Форма навчання: денна					Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальні		самостійна робота	лекції	практичні	лабораторні	індивідуальні
<b>МОДУЛЬ 1</b>											
<b>Змістовий модуль 1. Мажорні і мінорні тональності з трьома ключовими знаками.</b>											
<b>Тема 1</b> Тональності мажору і мінору до двох знаків при ключі. Інтервали в ладу і від звуків. Головні тризвуки та їх обернення.	6		4			2	6				6
<b>Тема 2</b> Ритмічні групи: чверть і дві восьмі, восьма і дві шістнадцяті. Ритмічні диктанти. Сольмізація, аналіз сольфеджованих вправ на слух, поняття цезури і повтору в мелодії.	4		2			2	4		1		3
<b>Тема 3</b> Мажорні і мінорні тональності з трьома знаками при ключі. Підбір знайомих мелодій в даних тональностях. Творчі вправи. Інтервали м.7, в.7.	6		4			2	6		1		5
<b>Тема 4</b> Перемінний лад. Сольфеджування двоголосних вправ з епізодичним розходженням голосів в терцію і ч.5. Визначення на слух ступенів в різних октавах, гам, послідовностей тризвуків і обернень. Побудова та інтонування тризвуків і їх обернень від звука	6		4			2	6		1		5

<b>Тема 5</b> Пунктирний ритм. Значення пунктирного ритму в маршовій та танцювальній музиці.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 6</b> Тритони натурального мажору і мінору з розв'язанням в вивчених тональностях. Двоголосся. Спів двоголосних вправ в терцію, гармонічних інтервалів в ладу і поза ладом. Написання другого голосу доданої мелодії.	4		2			2	4		1			3
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>30</b>		<b>16</b>			<b>14</b>	<b>30</b>		<b>5</b>			<b>25</b>
<b>Змістовий модуль 2. Тональності з чотирма ключовими знаками.</b>												
<b>Тема 7</b> Тональності мажору і мінору до 4-х знаків при ключі. Послідовність інтервалів та акордів. Слуховий аналіз. Диктант на ступенях головних тризвуків. Характерні інтервали в мажорі і мінорі.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 8</b> Інтервали секста і септіма. Двоголосся. Тритони натурального і гармонічного мажору і мінору. Інтонування гармонічно і мелодично, визначення на слух. Творчі завдання.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 9</b> Тональності мажору і мінору з трьома і чотирма ключовими знаками. Інтонування ступенів і ланцюжка з застосуванням хроматизмів. Диктант.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 10</b> Розмір 6/8 та ритмічна група чверть і дві шістнадцяті. Ритмічні вправи та ритмічний диктант. Написання мелодіїна заданий ритмічний малюнок. Простукування ритмічних	8		4			4	8		1			7

вправ на 2-х нотних станах або 2-х рядках. Інтонування 2-х болося. Диктант. Дуети 3 класичного репертуару.												
<b>Тема 11</b> Послідовності тризвуків та їх обернень від звуку та в тональності. Форма – період. Д <sub>7</sub> в основному виді.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 12</b> Синкопа. Види синкопи, її значення в музиці. Простукування синкопи та визначення на слух під час звучання музики. Ритмічні завдання.	4		2			2	4					4
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>30</b>		<b>16</b>			<b>14</b>	<b>30</b>		<b>5</b>			<b>25</b>
<b>Усього годин за модулем 1</b>	<b>60</b>		<b>32</b>			<b>28</b>	<b>60</b>		<b>10</b>			<b>55</b>
<b>МОДУЛЬ 2</b>												
<b>Змістовий модуль 3. Тональності до п'яти знаків при ключі. Д<sub>7</sub> з оберненнями.</b>												
<b>Тема 13</b> Гами до 4-х знаків при ключі. Д <sub>7</sub> 3 розв'язанням від звуку та в тональностях. Мінор з натуральним ввідним звуком, як елемент зв'язку з паралельною тональністю. Двоголосся.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 14</b> Мажорні і мінорні тональності з 5-ю знаками при ключі. Акордові послідовності в тональностях. Обернення Д <sub>7</sub> . Мелодичний диктант. Зменшений і збільшений тризвуки. Написання простих підголосків до мелодій народних пісень.	8		6			2	8		2			6
<b>Тема 15</b> Тріоль. Більш складні ритмічні вправи. Синкопа між тактова, з паузою. Ритмічні диктанти. Творчі завдання. Спів 2-х-голосних вправ.	8		6			2	8		2			6

<b>Разом за змістовим модулем 3</b>	<b>22</b>		<b>16</b>			<b>6</b>	<b>22</b>		<b>5</b>			<b>17</b>
<b>Змістовий модуль 4. Септакорди VII та II ступенів. Акордові послідовності</b>												
<b>Тема 16</b> Септакорди VII та II ступенів. Інтонування в тональностях мажору і мінору з розв'язанням в тоніку двома способами. Акордові послідовності в тісному та широкому розташуванні. Мелодичний диктант. 2-х і 3-х частинна форма в творах. Визначення на слух	8		6			2	8		1			7
<b>Тема 17</b> Гармонічний мажор. Спів одноголосних прикладів з транспонуванням. Підбір акомпанементу. Двоголосні вправи.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 18</b> Розміри 6/8 і 6/4. Сольмізація прикладів в даних розмірах, сольфеджування вправ. Ритмічний диктант. Творчі завдання.	6		4			2	6		2			4
<b>Тема 19</b> Спів канонів в двоголосі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	3		2			1	3		1			2
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 4</b>	23		16			7	23		5			18
<b>Усього годин за модулем 2</b>	<b>45</b>		<b>32</b>			<b>13</b>	<b>45</b>		<b>10</b>			<b>35</b>
<b>МОДУЛЬ 3</b>												
<b>Змістовий модуль 5. Двоголосся. Акорди від звука</b>												
<b>Тема 20</b> Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних	6		4			2	6		2			4

пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням відзвука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.												
<b>Тема 21</b> Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3- х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 22</b> Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голосся.	2		2				2					2
<b>Тема 23</b> Д <sub>7</sub> , УП <sub>7</sub> , П <sub>7</sub> та їх обернення з розв'язанням двома способами втоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.	8		6			2	8		2			6
<b>Разом за змістовим модулем 5</b>	<b>22</b>		<b>16</b>			<b>6</b>	<b>22</b>		<b>5</b>			<b>17</b>
<b>Змістовий модуль 6. Хроматизм, відхилення. Хроматичні інтервали.</b>												
<b>Тема 24</b> Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Самодиктант.	3		2			1	3					3
<b>Тема 25</b> Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.	5		4			1	5		1			4
<b>Тема 26</b> Семиступеневі лади народної музики.	5		4			1	5		1			4

Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.												
<b>Тема 27</b> Творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і триголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.	3		2			1	3		1			2
<b>Тема 28</b> Відхилення і модуляція в тональності І ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 30</b> Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	3		2			1	3		1			2
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 6</b>	23		16			7	23		5			18
<b>Усього годин за модулем 3</b>	<b>45</b>		<b>32</b>			<b>13</b>	<b>45</b>		<b>10</b>			<b>35</b>

#### МОДУЛЬ 4

#### Змістовий модуль 7. Ритмічні складності. Ввідні септакорди. Акомпанемент.

<b>Тема 31</b> Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залігованими нотами, простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 32</b> Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 33</b> Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тонік у двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до	5		4			1	5		1			4



заданої мелодії. Підбір акомпанементу.												
<b>Тема 34</b> Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент	5		4			1	5		2			3
<b>Разом за змістовим модулем 7</b>	<b>22</b>		<b>16</b>			<b>6</b>	<b>22</b>		<b>5</b>			<b>17</b>
<b>Змістовий модуль 8. Акордові послідовності. Спів з акомпанементом. Диктанти.</b>												
<b>Тема 35</b> Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.	3		2			1	3					3
<b>Тема 36</b> Спів романсів і дуетів класичногорепертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	3		2			1	3		1			2
<b>Тема 37</b> "Оригінальні" тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 38</b> Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	5		4			1	5		1			4

<b>Тема 39</b> УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.	5		4			1	5		1			4
<b>Тема 40</b> Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-хголосного хору. Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.	3		2			1	3		1			2
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 8</b>	<b>23</b>		<b>16</b>			<b>7</b>	<b>23</b>		<b>5</b>			<b>18</b>
<b>Усього годин за модулем 4</b>	<b>45</b>		<b>32</b>			<b>13</b>	<b>45</b>		<b>10</b>			<b>35</b>
<b>МОДУЛЬ 5</b>												
<b>Змістовий модуль 9. Спів з акомпанементом. Відхилення і модуляція у споріднені тональності</b>												
<b>Тема 41</b> Складні розміри 9/8 і 12/8 та пермінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одної дворядкових).	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 42</b> Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в спорідненітональності.	6		4			2	6		1			5
<b>Тема 43</b> Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант цифровці. Лади народні музики та пентатоніки.	3		2			1	3		1			2
<b>Тема 44</b> Спів пісень і романсів з акомпанементом по цифровці. Розшифровка літерного запису	5		4			1	5		1			4

акордів. Творчі завдання: написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)												
<b>Тема 45</b> Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.	2		2				2		1			1
<b>Разом за змістовим модулем 9</b>	<b>22</b>		<b>16</b>			<b>6</b>	<b>22</b>		<b>5</b>			<b>17</b>
<b>Змістовий модуль 10. Ансамблевий спів. Визначення на слух. Творчі вправи.</b>												
<b>Тема 46</b> Фуговані форми в сольфеджуванні 2- хі 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 47</b> Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно-гармонічного складу.	3		2			1	3		1			2
<b>Тема 48</b> Робота з камертоном. Запис тембрових диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосного складу, ритмічні труднощі.	2		2				2		1			1
<b>Тема 49</b> Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями.	4		2			2	4		1			3

Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.												
<b>Тема 50</b> Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.	5		4			1	5		1			4
<b>Тема 51</b> Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.	5		4			1	5					5
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 10</b>	<b>23</b>		<b>16</b>			<b>7</b>	<b>23</b>		<b>5</b>			<b>18</b>
<b>Усього годин за модулем 5</b>	<b>45</b>		<b>32</b>			<b>13</b>	<b>45</b>		<b>10</b>			<b>35</b>
<b>МОДУЛЬ 6</b>												
<b>Змістовий модуль 11. Тональності з 7-ма знаками при ключі.</b>												
<b>Тема 52</b> Написання і спів акордових послідовностей одноголосних мелодій на заданий розмір 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз. Тональності з сьома знаками при ключі, написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.	10		6			4	10		2			8
<b>Тема 53</b> Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і	12		6			6	12		2			10

Двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6-7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.												
<b>Тема 54</b> Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.	8		4			4	8		1			7
<b>Разом за змістовим модулем 11</b>	<b>30</b>		<b>16</b>			<b>14</b>	<b>30</b>		<b>5</b>			<b>25</b>
<b>Змістовий модуль 12. Лади народної музики. Імпровізації. Мелодичний диктант.</b>												
<b>Тема 55</b> Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П7 та його обернення 3 розв'язанням двома варіантами.	4		2			2	4		1			3
<b>Тема 56</b> Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного охору "a cappella"	8		4			4	8		1			7
<b>Тема 57</b> Хроматизм в одноголосі. Акордові послідовності - спів по вертикалі і горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.	8		4			4	8		1			7
<b>Тема 58</b> Закріплення попередніх	4		2			2	4		1			3

знань по темі" Лади народної музики та пентатоніки".												
<b>Тема 59</b> Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.	6		4			2	6		1			5
<b>Модульна контрольна робота</b>												
<b>Разом за змістовим модулем 12</b>	<b>30</b>		<b>16</b>			<b>14</b>	<b>30</b>		<b>5</b>			<b>25</b>
<b>Усього годин Модулем 6</b>	<b>60</b>		<b>32</b>			<b>28</b>	<b>60</b>		<b>10</b>			<b>50</b>
<b>Усього годин</b>	<b>300</b>		<b>192</b>			<b>108</b>	<b>300</b>		<b>60</b>			<b>240</b>

Протягом вивчення навчальної дисципліни «Сольфеджіо» студенти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, а саме роботу з видами мажору та мінору, діатонічними та народними ладами, акордами терцієвої будови, простими та складними розмірами, базовими ритмічними групами, діатонікою та хроматикою, покращують навички транспозиції, співу одно- та багатоголосся, написання творчих завдань, диктанту, визначення на слух елементів музичної мови.

Самостійна робота проводиться студентами щотижнево і спрямована на закріплення пройденого на практичних заняттях матеріалу.

#### **Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи**

Самостійна робота є важливим елементом системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою закріплення, розширення та поглиблення нових знань. Викладач допомагає відпрацювати теоретичний та практичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Сольфеджіо» включає:

- Закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання нотних прикладів;
- Розбір структурної, ладо-тональної та метро-ритмічної будови музичного прикладу для сольфеджування чи слухового аналізу;
- Виконання письмових робіт з написання одноголосного, двоголосного диктанту, запис гармонічної послідовності;
- Роботу з співу окремих елементів музичної мови та підготовку музичних прикладів для співу з акомпанементом.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність

– Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Сольфеджіо» визначається її робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях, жанрах, проводити самоаналіз власної практичної роботи.

### **Завдання для самостійної роботи**

#### **2 семестр**

Співати в d-moll головні тризвуки з оберненнями.

Співати К/Ф № 100, 103.

Співати м.7 і в.7 від семи звуків вгору і вниз.

Написати мелодію на задану ритмічну лінію.

Співати К/Ф: Іч. № 422, 423; Пч. № 10, 11, 13 (граючи другий голос на фн.).

Співати від «а», «h», «е» В5/3 та М5/3 та їх обернень.

Написати і простукувати в розмірах 2/4, 3/4, 4/4 ритм. ліній з пунктирним ритмом.

Співати в В-dur, g-moll натуральні пари тритонів з розв'язанням.

Співати один голос і грати другий на фн. К/Ф Пч. № 17, 18.

Странспонувати диктант в задані дві тональності, співати напам'ять в трьох тональностях.

Співати характерні інтервали в А-dur, fis-moll.

Співати два пари тритонів в тональностях Е-dur, cis-moll. Написати другий голос до диктанту.

Спів К/Ф Іч. №235, 238, 240.

Написати і проплескати в розмірі 6/8 8-тактову ритм. лінію.

Написати і співати мелодію на заданий ритм. мажорнок.

Спів одного голосу і гра другого на фн. К/Ф Пч. №20, 21.

Співати головні тризвуки з оберненнями в Es-dur та c-moll; від “d” вгору і вниз В5/3, В6, В6/4, М5/3, М6, М6/4;

Написати та простукати в розмірах 3/4, 4/4 8-тактові ритм. лінії з синколою.

#### **3 семестр**

Побудувати і співати Д7 з розв'язанням від звуків «е», «f», «а».

Співати Д7 з оберненнями і розв'язаннями в Des-dur, Зб.5/3 і Зм.5/3 з оберненнями і розв'язаннями в gis-moll. Написати підголосок до обраної народної пісні.

Написати і простукати в розмірах 4/4, 3/4 ритм. лінії з тріоллю.

Співати К/Ф Іч. №435.

Співати: VII7 з розв'язаннями двома способами в H-dur, b-moll; II7 з розв'язаннями двома способами в As-dur, cis-moll.

Підібрати акомпанемент до К/Ф Іч. №450.

Написати і співати 8-тактові мелодії в розмірах 6/8, 6/4.

Співати: партії «Літнього канону».

Співати один і грати на фортепіано другий голос К/Ф 2ч. №120.

#### 4 семестр

Співати два голоси двоголосної інвенції a-moll Й.С. Баха.

Співати і грати акомпанемент №7 «Я не серджуся» з вокального циклу Р. Шумана «Любов поета».

Співати партії хоралів №3, 53 зі «Страстей за Матвієм» Й.С. Баха. Написати і простукувати ритмічні лінії в розмірах 2/4, 3/4, 4/4 з використанням синкоп, тріолей.

Написати з аудіозапису диктант.

Написати і співати в b-moll

гармонічні звороти t-t6-DD7-D4/3-t, t- s-DDVII7-D-t.

Співати в cis-moll D7, VII7 з оберненнями і розв'язаннями; в натуральному і гармонічному As-dur II7 з оберненнями і розв'язаннями.

Написати з аудіозапису диктант. Написати і співати в fis-moll гармонічну послідовність з модуляцією в будь-яку тональність першого ступеня споріднення.

Написати мелодію з супроводом в одному з розмірів (6/8, 6/4, 9/8).

Співати семи-ступеневі лади народної музики від «e»; лади мажорної та мінорної пентатоніки від «fis».

Написати: двоголосну мелодію в стилі українських народних пісень; фактурний акомпанемент до К/Ф №436.

Написати і співати: в Es-dur гармонічну послідовність з

відхиленням в будь-яку тональність I ступеня споріднення; в f-moll гармонічну послідовність з модуляцією в будь-яку тональність I ступеня споріднення.

Співати хроматичні інтервали в H- dur, gis-moll.

#### 5 семестр

Написати і простукувати ритмічні лінії в розмірах 3/4, 4/4, 6/8 з використанням тріолей, синкоп, заліговани нот.

Співати характерні інтервали в тональностях E-dur, cis-moll.

Написати мелодію в заданому розмірі.

Співати: Зм.5/3 з розв'язанням в Des- dur, b-moll, ввідні септакорди з розв'язанням в тоніку двома способами в Ges-dur, es-moll.

Співати тритони в натуральному і гармонічному As-dur, f-moll.

Гармонізувати задану одноголосну мелодію.

Співати пісню з грою акомпанементу «Прощай світе» В. Сільвестрова з вокального циклу «Тихі пісні».

Написати і стукати ритмічні лінії з використанням тріолей, синкоп, пауз в розмірах 3/2, 5/4.

Написати і співати підголосок до обраної народної пісні.

Співати обраний солоспів М. Лисенка.

Співати D7 з оберненнями та розв'язаннями в тональностях Cis— dur, ais-moll.

Написати мелодію в розмірі 5/4 на основі одного з ладів народної музики.

Співати два види VII7 з розв'язанням двома способами в As-dur, f-moll.

Спів ОСШ №7, 9.

#### 6 семестр

Написати 8-тактову мелодію з супроводом в гармонічному мажорі в розмірі 9-8.

Співати II7 з розв'язанням двома способами в тональностях A – E – H – Fis – Cis.



Написати в В-dur і співати побудову з відхиленням в будь-яку тональність першого ступеня споріднення.

Співати партії застольного дуету Альфреда і Травіати з I дії опери «Травіата» Дж. Верді.

Співати лади народної музики і пентатоніки від «gis».

Спів ОСШ 15, 17, 18.

Написати і співати мелодію з акомпанементом на заданий текст.

Проговорювати ноти в ритмі з тактуванням куранти з «Французької Сюїти» Й. С. Баха №1 d-moll.

Співати два голоси інвенції С-dur Й.С. Баха.

Побудувати і співати в h-moll послідовність акордів з модуляцією в будь-яку тональність першого ступеня споріднення.

Співати партії дуету Дон Жуана і Церліни з I дії опери «Дон Жуан» В. А. Моцарта.

Записати з аудіозапису: початковий період арії Орфея «Загубив я Еврідіку» К.В. Глюка, один куплет пісні «Летіла зозуля» у виконанні фольк. Ансамблю «Древо».

Співати хроматичні інтервали в тональностях Н-dur, gis-moll.

Диктант транспонувати в задану тональність, співати напам'ять в обох тональностях з тактуванням.

Написати романс із акомпанементом на заданий текст.

Написати двоголосну 16-тактову побудову з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів.

### **7 семестр**

Написати і співати в fis-moll акордову послідовність з відхиленням в тональність першого ступеню споріднення.

Співати партії двоголосної інвенції d- moll Й.С. Баха Написати другий голос до диктанту;

співати один голос і грати на фортепіано другий.

Написати дво- і триголосну 8-тактову ритмічну партитуру з використанням синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів.

Спів напам'ять ОСШ №32.

Спів ввідних септакордів з оберненнями та розв'язанням двома способами в тональності gis-moll.

Співати і грати на фортепіано обраний солоспів Я. Степового.

Співати мелодію "Take fave". Написати і співати мелодію на ритмічний диктант.

Співати П7 з оберненнями і розв'язаннями двома способами.

Написати обробку обраної народної пісні для двоголосного хору «a cappella».

Спів ОСШ 53, 54.

Спів ладів народної музики і пентатоніки від звуку «es».

Транспонувати диктант у задану тональність, вивчити напам'ять у двох тональностях.

### **Рекомендована література**

#### **Основна література:**

1. Афоніна О. С., Баранова В.О. Сольфеджіо на основі сучасної джазової та естрадної музики. Україна, 2013

2. Барська З. Гармонічне сольфеджіо. На основі української музики. Навчальна книга - Богдан, 2018
3. Виноградов В.С. Гармонія і сольфеджіо. Музична Україна, 2003
4. Козинська К., Сольфеджіо на матеріалі класичних мелодій Мелосвіт, 2017
5. Михайловська Р.С. Музичні диктанти?... No problem!. Мелосвіт, 2020
6. Писаревський А. Сольфеджіо. Київ, 1963.
7. Смаглій Г. Сольфеджіо: Підручник. У 4 ч. Факт, 2004 р.
8. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Музична Україна, 2013
9. Фліс, Якуб'як. Сольфеджіо для 1-4 класів. Музична Україна, 1979
10. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Академія, 2017
11. Ю. Булгаков, І. Дубінін, І. Малиновська, Т. Сенченкова, Л. Шукайло. Музичні диктанти. Одноголосся та двоголосся. Мелосвіт, 2007 рік

#### **Додаткова література:**

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо (6-7 кл.). К.: Мелосвіт, 2006.
2. Серебряний М. Сольфеджіо на ритмо-інтонаційній основі сучасної естрадної музики. Київ, «Музична Україна», 1987
3. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К., 2014.

#### **Збірки музичних диктантів:**

4. Блинський Є., Олендарьов В. Музичний диктант. Київ, «Музична Україна», 1976.
5. Писаревський А. Музичний диктант. Посібник для музичних шкіл і музичних училищ. Київ, 1959
6. Лемішко М. Музичні диктанти (Одно-три голосні). Львів, 2022

#### **Інформаційні джерела в мережі інтернет**

1. [www.musicfancy.net/](http://www.musicfancy.net/)
2. <https://muzabetka.com.ua/>
3. <http://arts-library.com.ua/>
4. [www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)

### **Політика навчальної дисципліни**

**Політика оцінювання:** Максимальна кількість балів з дисципліни «Сольфеджіо» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться по опрацюванню кожної нової Теми (кожні 2 уроки) впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів. За кожну тему студент може бути оціненим 1-2 рази. Максимальний бал поточного контролю становить 75 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або невідповідні домашні завдання кількість балів знижується.

**Засобами оцінювання** та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є іспити (заліки), що включають індивідуальне

опитування, співелементів музичної мови, спів з акомпанементом, слуховий аналіз в ладу та поза ладом, читання з аркушу, письмову роботу (написання одно-, двоголосного диктанту, написання гармонічної послідовності). Формами контролю знань студентів є поточний, підсумковий модульний, семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

### **Критерії поточного оцінювання знань студентів**

**Поточний контроль** передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми, опрацьованої як під час занять так і самостійно, шляхом індивідуального або групового опитування чи тестових завдань, а також набутих практичних навичок під час виконання завдань з слухового аналізу в ладу (акордові послідовності) та поза ладом, співу з аркуша, співу з акомпанементом, письмової роботи: запису одно- чи двоголосного диктанту, створення мелодій (одноголосних, двоголосних), написання гармонічних послідовностей, ланцюжків інтервалів.

### **Правила оцінювання:**

Максимальна кількість балів з дисципліни «Сольфеджіо» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться по опрацюванню кожної нової Теми (кожні 2 уроки) впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів. За кожен тему студент може бути оціненим 1-2 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 75 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або невідповідності домашні завдання кількість балів знижується:

### **Нарахування заохочувальних балів (+)**

1. Стівідсоткове відвідування занять протягом семестру. **+ 5 балів**
2. Творча активність, направлена на пошук та опрацювання додаткових практичних матеріалів, різних медійних ресурсів для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Участь в спеціалізованій олімпіаді й отримання призових місць. **+ 5 балів**

### **Штрафні бали (-)**

1. Відсутність на заняттях без поважних причин. **- 5 балів**
2. Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну. **- 5 балів**
3. Не виконання студентом завдань по самопідготовці **- 5 балів**

### **Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів**

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через індивідуальне опитування, спів елементів музичної мови, спів з акомпанементом, читання з аркушу, слуховий аналіз в ладу та поза ладом, письмову роботу (написання одно- чи двоголосного диктанту, написання гармонічної послідовності).

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та стабільно виконував всі види навчальної роботи, шукав та опрацьовував додаткові теоретичні та практичні матеріали протягом семестру, може бути звільнений від складання диференційованого заліку. Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-25 балів. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	<b>A</b>	відмінно
82-89	<b>B</b>	добре
74-81	<b>C</b>	
64-73	<b>D</b>	
60-63	<b>E</b>	задовільно
35-59	<b>FX</b>	
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка “відмінно”, 90 — 100 балів, A (за системою ECTS) - високий бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він дає точні або майже точні відповіді на теоретичні питання; продукує оригінальні висновки; послідовно, повно і логічно викладає теоретичний матеріал; дає різномірний аналіз музичних творів та їх фрагментів; пише відповідні технічним вимогам та художньо цінні письмові роботи.

Оцінка “добре”, 82 — 89 балів, B (за системою ECTS) - достатній бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу; повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “добре”, 74 — 81 балів, C (за системою ECTS) - достатній бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він демонструє достатній рівень знань теоретичного матеріалу; досить повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; допускає дві-три неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”, 64 — 73 бали, D (за системою ECTS) - середній бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не завжди точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання фрагментарно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “задовільно”, 60 — 63 бали, E (за системою ECTS) - середній бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання неповно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “незадовільно”, 35 — 59 балів, FX (за системою ECTS) - початковий бал рейтингу - виставляється студенту у випадку, коли він виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%; неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні; не володіє спеціальною термінологією; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє незадовільний рівень знань.

Оцінка “незадовільно”, 0 — 34 бали, F (за системою ECTS) - не зараховано (н/а) - виставляється студенту у випадку, коли він не виявляє знання музичного матеріалу; не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

**Політика перескладання.** Перескладання кожної з форм поточного контролю здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибальною системою оцінювання. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

**Політика академічної доброчесності.** Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.

**Політика відвідування.** Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. З об’єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.